

Position paper Lachgascilinders:

We werken veilig, of we werken niet!

Sinds de Rijksoverheid lachgascilinders op 1 januari 2023 onder de Opiumwet plaatste, belanden deze nu regelmatig bij het restafval. Dit heeft dagelijks een alarmerend aantal explosies als gevolg. Vooral de grote twee liter cilinders hebben het effect van bommen. Zo was er op 20 februari jl. nog een grote explosie bij Attero Wijster waarbij zelfs een kijkvenster uit de verbrandingsketel naar buiten knalde. Dit leverde ernstige schade op, met directe gevolgen voor veiligheid en reguliere werkzaamheden. Indien een medewerker voor onderhoud ernaast had gestaan dan was dit incident anders afgelopen. Veiligheidsrisico's doen zich ook voor bij het vervoer door koeriers en postdiensten, de inzameling van afvalstromen, afvaloverslag, etc.

Werken is onmogelijk

De FNV benadrukt het principe 'we werken veilig of we werken niet'. De huidige dreiging maakt werken vrijwel onmogelijk.

Door het voor langere tijd uitvallen van één van de grotere afvalenergiecentrales in Nederland heeft Nederland dit jaar bovendien te weinig verwerkingscapaciteit om haar eigen Nederlandse restafval te kunnen verwerken. De explosies door lachgascilinders verergeren het tekort aan verbrandingscapaciteit verder door toegenomen ongeplande onderhoudstops. De sector en haar werknemers komt hiermee nog meer onder druk te staan.

Om te zorgen dat de werknemers hun werk weer in veilige, normale omstandigheden kunnen uitvoeren doet de vakbond een dringend beroep op de Tweede Kamer en de Staatssecretaris voor snelle actie.

Herinvoeren statiegeld

De FNV pleit ervoor dat het statiegeld op lachgascilinders opnieuw wordt ingevoerd. Voorheen waren de lachgascilinders legaal verkrijgbaar en zat er statiegeld op. Toen verdwenen ze niet in het reguliere afval. Nu moeten afvalverwerkers investeren in bovenbandmagneten in hun nascheidingsinstallaties, controles, handmatige voorsortering van het afval, het shredderen van afval, en schadeherstel van installaties. De kosten voor schadeherstel lopen in de tientallen miljoenen.

Als de herinvoering van statiegeld politiek niet haalbaar is zien wij twee belangrijke alternatieve sporen, een voor de lange en een voor de korte termijn.

Veilig productontwerp

Als lange termijn oplossing moeten in EU-verband de productontwerp richtlijnen van lachgascilinders zodanig worden aangepast zodat de lachgascilinders niet meer kunnen exploderen. Als het ventiel bij hoge temperatuur zou smelten of het ventiel zo ontworpen zou zijn dat bij overdruk het ventiel zich opent dan zouden explosies voorkomen kunnen worden. De Europese Commissie zou de import van lachgascilinders die niet aan dergelijke producteisen voldoen moeten weren. De douane speelt een belangrijke rol in de handhaving om te zorgen dat onveilige lachgascilinders niet op de Europese markt kunnen komen. Nederland zou een voortrekkersrol moeten spelen en een voorstel moeten indienen voor productrichtlijnen voor het op de Europese markt brengen van veilige lachgascilinders.

Financiële compensatie

Op de korte termijn moeten afvalenergiecentrales en afvalinzamelaars een financiële compensatie krijgen van de overheid voor de geleden schade en om hen in staat te stellen de investeringen te doen die in hun situatie technisch mogelijk zijn om weer een veilige werkomgeving te creëren. Afvalbedrijven hebben noodgedwongen oplossingen verzonnen om restafval op overslaglocaties of in nascheidingsinstallaties te shredderen om zodoende de lachgascilinders kapot te maken om explosies te voorkomen. Deze shredders vergen flinke investeringen, mankracht en onderdelen dienen veelvuldig vervangen te worden, zodat dit een kostbare oplossing is. Deze kosten zijn alleen nodig omdat de overheid zijn beleid op lachgascilinders heeft aangepast en wij veilig willen blijven werken. Wij vinden het dan ook een verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid om de sector te voorzien van een financiële compensatie.

Deze investeringen lossen het probleem echter niet 100% op. Daarom is het heel belangrijk dat er ook strengere handhaving plaatsvindt. Dit kan betekenen dat er meer controles worden uitgevoerd door politie en douane en dat er hogere boetes worden uitgedeeld bij de verkoop en het gebruik van lachgas. Een publiekscampagne om consumenten op te roepen hun lege lachgascilinders in te leveren bij de milieustraat kan ook belangrijk bijdragen in de oplossing.

De veiligheid van onze leden staat voorop. We hopen dat u onze oproep serieus neemt en dat u zich samen met ons inzet om een einde te maken aan deze gevaarlijke explosies. We zijn ervan overtuigd dat door samen te werken we weer een veilige en gezonde werkomgeving voor alle afvalsectormedewerkers kunnen creëren.

Hanan Yagoubi

Vakbondsbestuurder FNV